Влада – Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 221 (721) ♦ Субота, 20 листопада 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

Україна "СТАРТувала". Слово за вами, дядьку Семе й білокам'яна

Верховна Рада України 18 листопада на закритому засіданні ратифікувала Договір про скорочення стратегічних наступальних озброєнь СТАРТ-1. Згідно з ним Україна скорочує 36 відсотків загальної кількості ракет-носіїв і 42 відсотки ядерних бойових зарядів.

Отже, Україна, нарешті, перейшла Рубікон. Відніні немає підстав звинувачувати нашу державу в спробах утримати в своїх руках ядерний кийок чи влаштовувати навколо нього торги. Український парламент зробив рішучий і чесний крок назустріч світовому співтовариству, назустріч здоровому глузду.

Тепер Україна сподівається, що такий самий крок зроблять назустріч їй і Росія та Сполучені Штати Америки. Насамперед мається на увазі фінансова проблема ядерного роззброєння. Ми не можемо собі дозволити, просто не маємо відповідного потенціалу, щоб демонтувати майже дві тисячі ядерних боєголовок 176 міжконтинентальних балістичних ракет та їхні стартові шахти.

(Закінчення на 2-й стор.)

Зарубіжна преса блискавично відгукнулась на ратифікацію парламентом України Договору СНО-1.

«Ратифікувавши договір, — пише американська «Вашингтон пост», — українські парламентарії висунули при цьому стільки умов, що голосування скоріше є політичним гамбітом, ніж остаточним рішенням. Першою умовою є вимоги про значну фінансову компенсацію за відмову від озброєнь, а також про гарантії безпеки з боку Заходу і Росії». Тим часом англійська «Гардіан» розцінює рішення Верховної Ради України як перший крок у вірному напрямку. Однак у коментарі газети зазначається, що в Києві всеодно панує настрій «виклику й гіркоти»через відсутність західної економічної допомоги реформам в Україні та відмову західних держав надати їй відповідні гарантії безпеки в разі зазіхань Росії на українську територію.

Завтра — День працівників сільського господарства

За все тобі спасибі, хлібодаре!

Завтра — свято. Не будемо називати його професійним. Це свято для всіх нас. Бо село — життя наше. До нього, невеликого, завжди заклопотаного і обділеного високою увагою, віками йшли на уклін великі міста: «Допоможи!» Йому приставляли до скроні дуло револьвера: «Віддай!» Або під холодним подихом смерті забирали в нього все набуте тяжкою працею. Бо всім хотілося жити.

Завтра — свято. Нелегко йшли до нього земляроби. Брак коштів, пального, запчастин, рясні дощі, буревії... Але і за цих умов вони зуміли впоратися зі жнивами на десять днів раніше, ніж у найсприятливіші роки, й засипали в державні засіки 14 мільйонів тонн зерна.

Скрутно нині селу. Ціни на техніку, нафтопродукти, електроенергію, міндобрива, гербіциди просто спустошують каси господарств. А от ціни на їхню продукцію — мов ліліпути серед гуліверів. Щоб купити тонну комбікорму, треба викласти понад мільйон карбованців, а за бика, який поїдає цей корм, держава сплачує лише 700 тисяч. Той, хто влітку продав пшеницю по 500 тисяч карбованців за тонну, тепер кусає лікті — вартість тонни зерна піднялася до 2,5 мільйона карбованців. Ціни на будівельні матеріали зросли у 20 разів...

Тож подякуймо селянам за їхнє терпіння, велику любов до землі, своєї праці, за свідому відповідальність перед державою, кожним із нас. Вони місяцями не одержують зарплати. Коли зупиняється техніка, виходять у поле і в дощ, і в мороз і вручну рятують урожай від загибелі. Їм важко, але не мітингують, не оголошують ні політичних, ні економічних страйків. Вони працюють. Тож хвала їм за це і низький уклін!

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Почесні звання

З нагоди професійного свята — Дня працівників сільського господарства Указами Президента України групі трудівників галузі присвоєно почесні звання України за значний особистий внесок у збільшення виробництва сільськогосподарської продукції, поповнення державних продовольчих ресурсів.

Абзац з листа

Селянинові нема на кого сподіватися — тільки на себе. Виростиш урожай — будеш з хлібом. Але ж на подвір'ї є ще корова і всяка інша живність, яку теж треба годувати. Потрібна зелена маса, зерно. Одні керівники і за колгосп дбають і про людей пам'ятають. А інші тільки самі наживаються на колгоспному добрі. Водночас вимагають від селян здавати державі молоко, яйця, м'ясо і перетворюють демократичну владу на панську.

Н.ХЕЙЛИК.

Міщурин Ріг
Верхньодніпровського району Дніпропетровської області.

Передплата-94

У передплатників «Голосу України» є шанс стати мільйонерами

Що для цього потрібно? Передплатити на півріччя «Голос України», бути хоч трішечки везучим, надіслати до 15 грудня (за поштовим штемпелем) копію передплатної квитанції або листівку з номером передплатної квитанції.

Виконавши три «формальності», ви, шановний передплатнику, маєте шанс отримати 5 мільйонів карбованців, якщо не поталанить — 3 мільйони карбованців, у найгіршому разі — 2 мільйони карбованців завжди знадобляться.

Утім, не впадайте у відчай. Згідно з рішенням редколегії для заохочення наших передплатників передбачено ще п'ятнадцять заохочувальних премій по мільйону карбованців кожна. Отже, шанси ваші досить високі! А часу, щоб стати мільйонером, не так то вже й багато. Може, це той шанс, що не варто втрачати? Покваптеся і негайно передплатіть «Голос України».

Але це ще не все, що передбачила редколегія для заохочення передплатників нашої газети. З легкої руки когось із членів тиражної комісії ви зможете стати власником телевізора, кавомолки, самовара та багатьох інших речей, потрібних у повсякденному житті.

Отже, шанс є. То чи варто його втрачати?

Нагадуємо індекси: українського видання — 60955, російського — 60997.

Премії організаторам на Харківщині

Редакція газети за сприяння свого корпункту по Харківській області уклала договір з виробничим об'єднанням «Харківзв'язок» про заохочення кращих організаторів передплати газети на перше півріччя 1994 року.

Згідно з угодою працівник підприємства зв'язку (поштар, оператор, начальник відділення зв'язку), який зуміє організувати передплату на перше півріччя — 500 примірників газети (україномовний варіант), буде премійований пральною машиною «Харків'янка». За 300 примірників — електропилососом «Витязь».

Грошова премія чекає і керівників районних та міських вузлів зв'язку — 1 мільйон карбованців.

Продиктовано в номер

Борги тиснуть на газ

Вже тиждень двохмільйонний Харків — без гарячого водопостачання. Гаряча вода подається тільки в школи, інші дитячі заклади, лікарні. Міські власті заявили, що тепліше стане лиш у двох випадках: коли в газопроводі з'явиться газ, або якщо надворі потеплішає. Міськвиконком посилається на неймовірні борги, що й спричинили зниження тиску газу у міській мережі. Бюджетні організації винні постачальникам за газ 66 млрд українських карбованців.

Тим часом сесія міськради наполягає припинити всі сплати у держбюджет, а кошти спрямувати на покриття боргів.

Він не прийшов по наші душі

Вчора в столичному Театрі-студії на Подолі відмінено спектакль «...Но я приду по ваши души» (поетична біографія В.Висоцького, що вже кілька років з незмінним успіхом йде в цьому театрі).

Причина — в залі було 16 градусів нижче нуля...

Машинобудівники уже стоять. Хто на черзі?

Кризову ситуацію з енергоносіями в Донбасі посилило рішення наради генеральних директорів виробничих об'єднань з видобутку палива. Вони свавільно пішли на порушення постанови Кабінету міністрів України про фіксовані ціни. Скажімо, спеціалісти об'єднання «Донецьквугілля» підрахували, що тонна вугілля коштує сьогодні не 133 тисячі карбованців, як це встановлено Кабінетом міністрів, а 337, і наполягають робити накидки на оптові ціни. Усіх своїх споживачів донецькі шахтарі повідомили про початок дії нових цін з першого листопада.

За таких умов на грані зупинки опинилися коксохімічні, металургійні заводи, електростанції. Понад 50 відсотків машинобудівних підприємств уже стоять. Про це йшлося на нараді у представника Президента України в Донецькій області Юрія Смирнова.

Як заявив генеральний директор об'єднання «Донбасенерго» В'ячеслав Митрюковський, на станціях (а це Донецька й Луганська області) залишилося в запасі вугілля та мазуту практично на тиждень.

НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Вечірнє пленарне засідання Верховної Ради України 18 листопада було присвячено розгляду питання про ратифікацію Договору між Союзом Радянських Соціалістичних Республік і Сполученими Штатами Америки про скорочення і обмеження стратегічних наступальних озброєнь, підписаного у Москві 31 липня 1991 року і протоколу до нього, підписаного у Лісабоні від імені України 23 травня 1992 року.

Доповідь зробив віце-прем'єр-міністр України В. М. Шмаров.

З обгрунтуванням проекту постанови виступив перший заступник Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинець.

У засіданні взяв участь і виступив Президент України Л. М. Кравчук.

Верховна Рада України ратифікувала договір. Постанова з цього питання буде опублікована в пресі.

Прес-центр Верховної Ради України.

УКРАЇНА «СТАРТувала». Слово за вами, дядьку Семе й Білокам'яна

(Початок на 1-й стор.).

Цих монстрів розмістила на нашій землі войовнича імперія, і знищити їх самотужки нам не під силу, адже витрати на це становитимуть 2,8 мільярда доларів. Отже, й виділених на ці цілі конгресом США 175 мільйонів доларів теж явно недостатньо. Україна також жадає мати компенсацію за збагачений уран і плутоній, що містяться в боєголовках. Адже це не просто начинння ядерних ракет — це праця мільйонів наших людей, причина сьогоднішніх злиднів і зубожіння. Відомо, що США збираються купити в Росії 500 тонн збагаченого урану, і Україна не хотіла б, щоб її північний сусід робив капітал за рахунок власності українського народу. Тим більше йдеться про немалі суми: вартість ядерних матеріалів українських ракет становить 6 мільярдів доларів. Це тільки 176 балістичних, але ж в Росії складована й наша оперативно-тактична ядерна зброя. Окрім урану та плутонію, неабияку цінність становить і ракетне паливо. Як рідке, так і тверде. Нині Росія разом з американськими фахівцями розробляє широкомасштабну програму по переробці ракетного палива на товари хімічної промисловості. Це також мільярди і мільярди доларів.

Ратифікація СТАРТу-1 дає можливість одержати тепер ще фінансову допомогу від США і відповідно до так званої поправки Нанна-Лугара. А це 800 мільйонів доларів на всі ядерні держави СНД. Росія вже відломила величеньку скибку від цього пирога. Нам не перепало поки що й цента. Ще 18 мільйонів доларів було обіцяно Україні за підготовку засобів зв'язку та контроль над експортом, що має відношення до ядерної зброї та її компонентів. Про економічну допомогу в разі ратифікації нами СТАРТу-1 не раз заявляли і Великобританія та Німеччина.

Ратифікувавши СТАРТ-1, Україна не збирається негайно передавати, як це раніше нам радили й до цього підганяли, свої стратегічні ядерні озброєння Росії. Не можна повторювати помилку з тактичною ядерною зброєю, коли сотні українських ракет на мільярди доларів було передано Росії за «дякую». Сьогодні, починаючи виконувати положення Договору СТАРТ-1, треба послуговуватися порадою відомого прислів'я: «Сім разів відміряй — один раз відріж». Інакше знову залишимося біля розбитих ночов.

І ще. Ратифікація СТАРТу-1 — це лише перший етап ядерного роззброєння України. Світ чекає від нас якнайшвидшого приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (NPT). Лише за умови його ратифікації потечуть в Україну долари, а імідж держави-яструба зміниться на образ менш агресивного птаха.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

Учора відбулася прес-конференція з приводу ратифікації Верховною Радою України Договору про скорочення стратегічних наступальних озброєнь СТАРТ-1. Детально про неї читайте в наступному номері «Голосу України».

Постанова Верховної Ради України

ПРО РАТИФІКАЦІЮ ДОГОВОРУ МІЖ СОЮЗОМ РАДЯНСЬКИХ СОЦІАЛІСТИЧНИХ РЕСПУБЛІК І СПОЛУЧЕНИМИ ШТАТАМИ АМЕРИКИ ПРО СКОРОЧЕННЯ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ НАСТУПАЛЬНИХ ОЗБРОЄНЬ, ПІДПИСАНОГО У МОСКВІ 31 ЛИПНЯ 1991 РОКУ, І ПРОТОКОЛУ ДО НЬОГО, ПІДПИСАНОГО У ЛІСАБОНІ ВІД ІМЕНІ УКРАЇНИ 23 ТРАВНЯ 1992 РОКУ

Верховна Рада України **постановляє:**

Ратифікувати від імені України — однієї з правонаступниць колишнього СРСР — Договір між Союзом Радянських Соціалістичних Республік і Сполученими Штатами Америки про скорочення і обмеження стратегічних наступальних озброєнь (що надалі іменується Договором), підписаний у Москві 31 липня 1991 року, який включає такі документи — складові частини Договору:

Меморандум про встановлення вихідних даних у зв'язку з Договором;

Протокол про процедури, що регламентують переобладнання або ліквідацію засобів, які підпадають під дію Договору;

Протокол про інспекції та діяльність з безперервного спостереження у зв'язку з Договором;

Протокол про повідомлення у зв'язку з Договором;

Протокол про вагу, що закидається МБР і БРПЧ, у зв'язку з Договором;

Протокол про телеметричну інформацію у зв'язку з Договором;

Протокол про Спільну комісію по виконанню і інспекціях у зв'язку з Договором;

Додаток «Узгоджені заяви»;

Додаток «Терміни та їх визначення»;

Протокол до Договору, підписаний у Лісабоні від імені України 23 травня 1992 року (крім статті V)

з наступними застереженнями щодо Договору та документів — складових його частин:

1. Згідно з «Віденською конвенцією про правонаступництво стосовно державної власності, державних архівів та державних боргів», Законом України від 10 вересня 1991 року «Про підприємства, установи та організації союзного підпорядкування, розташовані на території України», а також «Основними напрямами зовнішньої політики України», все майно розташованих на території України стратегічних і тактичних ядерних сил, включаючи їх ядерні боєзаряди, є державною власністю України.

2. Україна не вважає для себе обов'язковою статтю V Лісабонського протоколу.

3. Україна, ставши власником ядерної зброї, успадкованої нею від колишнього СРСР, здійснює адміністративне управління стратегічними ядерними силами на своїй території.

4. Народ України, зазнавши згубних наслідків Чорнобильської ядерної катастрофи усвідомлює свою високу відповідальність перед народами світу за те, щоб ядерна війна не почалася з української землі. Тому Україна вживає відповідних заходів для недопущення використання ядерної зброї, розташованої на її території.

5. Україна як держававласник ядерної зброї йтиме до без'ядерного статусу і позбуватиметься поетапно розташованої на її території ядерної зброї за умови одержання нею надійних гарантій своєї національної безпеки, в яких ядерні держави візьмуть на себе зобов'язання ніколи не застосовувати ядерної зброї проти України, не використовувати проти неї звичайні збройні сили і не вдаватися до погрози силою, поважати територіальну цілісність і недоторканність кордонів України, утримуватися від економічного тиску з метою вирішення будь-яких спірних питань.

6. Скорочення з наступним знищенням стратегічної наступальної ядерної зброї, розташованої на території України, буде здійснюватись відповідно до Договору про скорочення і обмеження стратегічних наступальних озброєнь від 31 липня 1991 року та статті 11 Лісабонського протоколу з розрахунку, що знищенню підлягають 36 відсотків носіїв і 42 відсотки боєзарядів. Це не виключає можливості знищення додаткових носіїв та боєзарядів за процедурами, які можуть бути визначені Україною.

7. Україна виконає свої зобов'язання за Договором у передбачені ним строки, виходячи з правових, технічних, фінансових, організаційних та інших можливостей, з належним забезпеченням ядерної та екологічної безпеки. Враховуючи нинішній кризовий стан економіки України, виконання цих зобов'язань можливе лише за умови надання достатньої міжнародної фінансової і технічної допомоги.

8. Набуття Договором чинності та його реалізація не створюють жодних підстав державам — учасницям цього Договору для спроб одержання односторонніх переваг, що можуть завдати шкоди національним інтересам України, на ринках високих технологій, в науково-технічному обміні, співробітництві в галузях застосування ядерної енергії в мирних цілях та використання ракетних технологій.

9. Якщо розукомплектування і знищення ядерних боєзарядів, розташованих на території України, виконуватимуться поза її межами, Україна здійснюватиме безпосередній контроль за цими процесами з метою забезпечення невикористання ядерних компонентів цих боєзарядів для повторного створення ядерної зброї.

10. Умови та черговість передачі ядерних боєзарядів для їх розукомплектування та знищення визначаються спеціальною угодою або угодами, які передбачатимуть повернення Україні компонентів ядерної зброї для їх використання в мирних цілях або компенсацію їх вартості.

Умови щодо компенсації поширюються і на тактичну ядерну зброю, яка була вивезена в Росію з території України у 1992 році.

11. Виходячи з того, що Україна безпосередньо не брала участі в переговорах по розробці Договору, рекомендувати Президенту України та Уряду України провести переговори з відповідними державами і міжнародними організаціями:

1) щодо міжнародних гарантій національної безпеки України;

2) щодо умов економічної, фінансової та науково-технічної допомоги у виконанні зобов'язань по Договору;

3) щодо гарантійного та авторського обслуговування ядерних боєзарядів і бойових ракетних комплексів;

4) щодо перегляду умов фінансування інспекційної діяльності, передбаченої Договором;

5) щодо можливостей використання під надійним контролем ШПУ у мирних цілях;

6) щодо умов використання збройових матеріалів, які розщеплюються і які вилучатимуться внаслідок ліквідації ядерної зброї;

7) щодо гарантій компенсації за матеріальну цінність компонентів ядерної зброї.

12. Рекомендувати Президенту України затвердити графік ліквідації стратегічних наступальних озброєнь, визначених цією Постановою, та забезпечити контроль за його виконанням.

13. Кабінету Міністрів України при формуванні проекту бюджету України на 1994 рік передбачити окрмою статтею видатки на виконання зобов'язань України за цим Договором.

* * *

Україна здійснить обмін ратифікаційними грамотами тільки після виконання умов, викладених вище в пунктах 5, 6, 7, 9, 10, 11.

Верховна Рада України сподівається, що ядерні держави, які не є учасницями Договору, приєднаються до зусиль України та інших держав — правонаступниць колишнього СРСР, а також США і розпочнуть скорочення своїх ядерних арсеналів.

Набуття Договором чинності та його реалізація відкриє шлях до вирішення Верховною Радою України питання про приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 1 липня 1968 року.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ

м. Київ,
18 листопада 1993 року.

Парламентська хроніка

ГУЖОВИЙ ТРАНСПОРТ ПОТРІБНИЙ.

АЛЕ Й БЕЗ РЕЙСОВОГО АВТОБУСА СЕЛЯНИНОВІ НЕ ОБІЙТИСЯ

Ранкове засідання 19 листопада

У ході обговорення транспортних проблем, з якими зіткнулася наша держава, особливо в інформації міністра транспорту України О. Климпуша, почасти заходила мова про відсутність грошей. І воно зрозуміло. Без них неможливо розплатитися за бензин, купити нові вагони, придбати запчастини для тролейбусів чи автобусів...

Але виступ депутата Євгена Гринїва, який висловив думку багатьох своїх колег, змусив на кілька хвилин притихнути розбурханий сесійний зал. Бо що ж виходить? До цих пір наша рідна Укрзалізниця спромоглася на міждержавні двосторонні угоди лише з Польщею та Румунією. Отож за перевезення товарів через нашу територію із і до, скажімо, Угорщини чи Словаччини — про інші держави вже нічого й казати — валюту одержує... Росія. А вже потім її міністерство транспорту розраховується з Україною. Якщо має на те бажання. Бо тільки за дев'ять місяців цього року Росія заборгувала нам за перевезення іноземних товарів 15 мільярдів швейцарських франків.

Подібних прикладів у виступах депутатів прозвучало немало. Ото деякі з них запропонували відправити міністра транспорту у відставку як такого, що не справився із своїми обов'язками. Чи точніше, як того вимагає процедура, запропонувати Президентові України звільнити О. Климпуша з поста міністра. Така пропозиція була поставлена на голосування, 211 депутатів її підтримали. Отже, подальша доля міністра, як то кажуть, висіла на волоску.

Натомість прийнято інше рішення: доручити постійним комісіям базових галузей, мандатній, законодавства і законності підготувати це питання і винести на розгляд Верховної Ради. Звісно, враховувши всі зауваження і пропозиції депутатів. А також запропонувати Президенту України реорганізувати структуру Міністерства транспорту. Тобто виділити в окреме відомство морський транспорт і, можливо, й цивільну авіацію.

...На виступ когось з депутатів, який бідкався, що селянам немає чим вивезти на базар картоплю або сало, головуючий І. Плющ з властивим йому гумором зауважив: «На селі треба розвивати гужовий транспорт».

Що ж, підвода — то добре. Але й автобус селянинові не завадить.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Від Президії Верховної Ради України

Президія Верховної Ради України з глибоким сумом сповіщає, що 18 листопада 1993 року на 53-у році життя трагічно загинув народний депутат України від Керченського виборчого округу № 246 (Республіка Крим), директор Керченського металургійного заводу імені Войкова АПТЕР Яків Михайлович, і висловлює щире співчуття рідним і близьким покійного.

* * *

Обірвалося життя талановитого інженера, організатора промисловості, державного діяча.

25 років після закінчення Горьківського інституту інженерів водного транспорту його доля була тісно пов'язана з древньою Керчю. Тут він пройшов шлях від майстра до директора металургійного заводу, якому віддав понад вісімнадцять років життя.

Трудівники причорноморського міста обрали його народним депутатом України. Будучи членом постійної комісії Верховної Ради України з питань розвитку базових галузей народного господарства, Яків Михайлович АПТЕР постійно працював над вирішенням складних питань становлення економіки України.

Світла пам'ять про Якова Михайловича назавжди залишиться в серцях тих, хто його знав, з ким він пліч-о-пліч працював.

Група товаришів.

Облігації, на яких світ зійшовся клином

Верховна Рада України наклала вето на Указ Президента України «Про випуск Державних товарних облігацій національних ресурсів України» і створила комісію для з'ясування обставин його підготовки. З цього приводу прес-служба Президента України оприлюднила заяву. Чому ж саме цей указ викликав таку реакцію? Думками з приводу цього діляться ті, хто виступав «за» та «проти».

Борис СОБОЛЄВ,
заступник міністра фінансів України:

Указом Президента України «Про випуск Державних товарних облігацій національних ресурсів України» передбачено, що емітентом виступає Міністерство фінансів України, а розміщенням їх займатиметься Уповноважена особа, якій той же Мінфін зобов'язаний всіляко сприяти. Ці облігації випускатимуться відразу в декількох країнах, в основному через синдикат міжнародних банків. На міжнародному ринку позики брати дешевше, ніж у конкретної країни чи конкретного уряду. Проте місце під облігаційним сонцем коштує недешево — 2 відсотки облігаційного фонду, а для тих, хто туди виходить вперше, тобто для України, ця сума буде вищою — від 2,25 до 3 відсотків. І вийти на той ринок можна лише з допомогою посередників. «Уповноваженою особою», яка буде займатися розміщенням наших облігацій (у разі їх випуску), буде українська організація у співпраці з іноземними партнерами — постійними брокерами, що мають доступ на цей ринок і добре себе зарекомендували. Вибір «Уповноваженої особи» зробить уповноважена комісія по проведенню цієї облігаційної позики.

Нічого ані страшного, ані нового в самій ідеї немає: наприклад, Королівство Бельгія випустило позику до 17.04.1998 року під 8,75%, Королівство Данія та Республіка Італія чи-

Не такий страшний Указ, як його трактують

нять так само (кожна країна на свій термін і під визначений процент). Та й Зовнішекономбанк СРСР від імені уряду цієї держави кілька разів грав подібну роль. Щоправда, внаслідок цього у медалі правонаступника СРСР на світовій арені виявився зворотний бік: якщо офіційні кредитори — уряди — прийняли рішення про відстрочку виплати боргу на 15 років, то 600 комерційних банків з цим не погодились, і зараз на переговорах Російської Федерації з Лондонським клубом кредиторів по зобов'язаннях колишнього СРСР розглядається механізм забезпечення гарантування державним майном своїх фінансових зобов'язань. А сума чималенька — 30 мільярдів доларів. Не виключено, що якась частина російських підприємств «піде з молотка» в рахунок погашення заборгованості по облігаційних позиках СРСР.

Чи не спіткає й нас таке лихо? Цілком можливо, адже поки що уряд України бере кредити, гарантуючи їх повернення, віддає підприємствам чи галузі, а от назад може отримати, а може й ні. Та ми ж уряди міняємо, як рукавички! — скажете ви і матимете рацію. Тому й невідомо, який за ліком і за складом уряд України повертатиме борги, які ми вже маємо. У разі ж випуску конвертованих облігацій, а саме такі маються на увазі як найбільш захищені і найбільш привабливі для кредиторів уряд більше не буде нести відповідальності і в разі, коли конкретний позичальник (підприємство) вчасно не сплатить проценти по купонах (кожна облігація матиме 10 купонів по 7% на кожен з виплатою раз на півроку), воно змушене буде розпродавати своє майно. Так, як це робиться у всьому світі. Втім, крім застави майна, продумано ще кілька гарантій вчасного повернення процентів і виплати суми основного боргу утримувачам облігацій.

По-перше, для проведення грошової реформи потрібен стабілізаційний фонд. А щоб забезпечити мінімальні умови для стабілізації національної української грошової одиниці — гривні — нам потрібно, за висновками експертів Міністерства фінансів, фінансувати критичний імпорт протягом чотирьох-п'яти місяців, що становить суму півтора-два мільярди доларів. Без цього неможливе подальше здійснення реформ, санації економіки, в тому числі і приватизації, а про інвестиції годі й казати. По-друге, треба створити фонд гарантування іноземних інвестицій. Бо скільки б ми не клялися, що будемо дотримуватись усіх норм, правил, зобов'язань, записаних у законах і декретах, ніхто ніколи не віритиме, поки ми не матимемо відповідних коштів, які можна було б використати для фінансового гарантування інтересів інвесторів. Такі фонди створено у більшості розвинутих країн світу. Маючи такий фонд, ми могли б в Україні страхувати і гарантувати ці кошти та ще й мати з цього прибуток.

Ні про який розпродаж національних ресурсів не йдеться, а йдеться про їх ефективне використання, більше того, механізм відповідальності перед кредиторами забезпечить прискорення приватизації, акціонування і відповідно реалізацію частини акцій в рахунок погашення простроченої заборгованості, що є в цілому світі і діє бездоганно. Запозичені через облігаційну позику кошти використовуватимуться для фінансової стабілізації і структурної перебудови господарства України, для прискорення процесів економічної реформи і для створення матеріальної бази завтрашньої України, перетворення її з додатку до потужного військово-промислового комплексу СРСР на нормально функціонуючу, рівнозабезпечену і рівнозалежну від інших країн державу. Фінансові органи держави хотіли б здійснити цей проект.

З виступу на сесії Верховної Ради України секретаря Контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації, народного депутата України Віталія Мельничука.

Головна суть Указу викладена в «Положенні» і головне в ньому:

— за рішенням Президента України (протягом одного місяця після виходу Указу) Міністерство фінансів забезпечить випуск 400 облігацій державних товарних ресурсів вартістю 25 мільйонів доларів США кожна;

— випуск облігацій забезпечується заставою всього рухомого і нерухомого загальнодержавного майна України. Підкреслюю — всього рухомого і нерухомого. До нього згідно зі статтею 34 Закону України «Про власність» належать: земля, її надра, водні та інші природні ресурси, енергетична система України, кошти республіканського бюджету, майно Збройних Сил, майно державних навчальних закладів і підприємств, державні продовольчі ресурси і, як сказано в Законі, інше майно, «що становить матеріальну основу суверенітету України і забезпечує її економічний та соціальний розвиток»;

— ключовою фігурою у розв'язанні питань, стосовних реалізації Указу, як визначено в Положенні, виступає «Уповноважена особа емітента». На неї покладено розв'язання всіх питань щодо випуску й обігу облігацій і найважливіше — «розміщення надходжень від їх реалізації». Тобто всі 10 мільярдів, які мають бути виручені в результаті реалізації облігацій, мають надійти не до державного бюджету України, а в розпорядження Уповноваженої особи, яка буде займатися їх розміщенням. При цьому в Указі не передбачено ні напрямів розміщених коштів, ні системи державного контролю за їх використанням.

5 листопада Президент видав Розпорядження «Про забезпечення гарантій ліквідності Державних

Кому це вигідно?

товарних облігацій національних ресурсів», яке нібито мало конкретизувати Указ від 12 жовтня. Але, хоч як дивно, згідно з тим таки Указом навіть це розпорядження не матиме правових наслідків для відносин Уповноваженої особи та власників облігацій.

Таким чином, держава в особі Президента виступає ініціатором випуску облігацій на суму 10 мільярдів доларів. Вона закладає під це землю, рухоме і нерухоме майно, два рази на рік гарантує цим майном сплату процентів і через п'ять років повернення власникам облігацій 10 мільярдів доларів, або заставного національного багатства.

Він (Указ) ставить у невигідні умови Українську державу, її громадян і суперечить національним інтересам України — це висновок наших двох комісій, цілого ряду організацій, фахівців та незалежних експертів.

По-перше. Коштами, що надходитимуть від реалізації облігацій, розпоряджається не держава, а невизначена Уповноважена особа.

По-друге. Не визначено напрямків використання отриманих валютних коштів. У той же час саме відсутність реальних проектів модернізації економіки, а також реальних економічних реформ є головною причиною того, що міжнародні фінансові організації не хочуть сьогодні давати Україні великих кредитів.

По-третє. Як свідчать фахівці з цих питань, невисокий процент, який пропонується виплачувати по облігаціях, не цікавитиме серйозних іноземних інвесторів. Зокрема, якщо врахувати рівень політичної та економічної нестабільності в Україні, майбутні вибори Верховної ради та Президента з непередбачуваними результатами. Інша річ, коли майбутні власники облігацій купуватимуть їх, даючи в борг Україні гроші з далеким прицілом отримати у власність заставлене державою майно і землю України. Але ж тоді власники облігацій будуть зацікавлені в погіршанні економічної ситуації в Україні, бо інакше Україна зможе через 5 років розрахуватися з ними не майном та землею, яка за умовами застави буде реалізована з аукціону за цінами значно нижчими за ринкові, а грошима. Не думаю, що невелика група власників першої серії облігацій на 10 мільярдів доларів будуть у зв'язку з цим сидіти склавши руки. Мабуть, вони будуть зацікавлені в тому, щоб ситуація в Україні погіршувалась, а якщо й не робитимуть цього, то навіщо нам так сильно ризикувати?

По-четверте. Не визначено конкретних об'єктів, які є заставою. А сьогодні в заставі все державне майно і вся українська земля. Але ж, коли доведеться розраховуватися, то, скажімо, чи захоче Крим, Донецька, Закарпатська чи інші області, щоб їхнє майно або земля як застава були реалізовані з аукціону й потрапили у власність анонімним держателям облігацій?

А щодо юридичної сторони Указу, то він суперечить, як я вже говорив, Декларації про державний суверенітет України, Конституції і багатьом законам України.

І останнє. Ми живемо не в джунглях; а в центрі Європи. І тому наявність таких Указів не тільки підриває довіру до України з боку міжнародного співтовариства, а й повагу до держави, її законів, її керівництва, в тому числі до нас, депутатів, з боку нашого народу, наших виборців.

Що ж до проблеми залучення іноземних інвестицій, то її треба розв'язувати. Але спокійно, законно, кваліфіковано. Без політичних спекуляцій. І в інтересах України і її народу.

Столичне життя

«Не пущать!» І не пустили...

На останньому брифінгу, який проводив комітет інформації Київської держадміністрації, журналісти були ошелешені його ж заявою про те, що віднині їх не допускатимуть на засідання колегій при представникові Президента в столиці України. Важко сказати, чим пишуча братія розгнівила батьків міста, але вони проголосували: «Не пущать!» І не пустили...

От такого у Києві ще не було. Навіть колишній глава держадміністрації Іван Салій, висікти якого мало не в кожній газеті вважалося правилом хорошого тону, не дозволяв собі нічого подібного.

Проте найнеймовірніше, що комітет інформації намагався обгрунтувати це безпрецедентне рішення, прийняте, до речі, з ініціативи представника Президента Леоніда Косаківського, посилаючись на... закони про інформацію та пресу. Виявляється, не журналісти повинні мати вільний доступ до джерел інформації і добирати її, а саме комітет інформації Київської держадміністрації вирішує, про що повідомляти, а про що — ні газетам, радіо і телебаченню. А якщо хто виявить непослух, то засудити його, як це сталося з колегою з «Киевских ведомостей».

А, можливо, на колегії, звідки виставили журналістів міських газет, вирішувалися питання, пов'язані з державними таємницями? Та ж нині розглядалися саме ті, про які киянам знати конче необхідно — підсумки економічного і соціального розвитку міста, ситуацію, що склалася на станції Київ-Пасажирський. До речі, саме ці проблеми і були винесені на брифінг.

Слід відзначити, що нічого нового представники держадміністрації не повідомили — спад виробництва, нестача коштів, а звідси і ланцюжок усіх бід з транспортом, постачанням тепла, забезпечення найнеобхіднішими продуктами харчування. Стосовно ж станції Київ-Пасажирський, то й без брифінгу відомо, що там діється. От прикро лише, що офіційні особи не спромоглися повідомити, що саме вони робитимуть, щоб цього безладдя і недоліків не було. От якби ще й з ними можна було боротися методом голосування. «Не пущать!»

Латаємо дірки

Поїздка в громадському транспорті Києва дедалі більше стає небезпечною для життя. Днями жителька столиці, по якій «пройшлися» всі пасажири тролейбуса, коли вона не встигла вийти на кінцевій зупинці, звернулася по міському радіо до співгромадян із закликом: «Не звіріти!»

І хоч столична держадміністрація намагається контролювати ситуацію — планується укласти угоду з угорськими партнерами на поставку запчастин до «Ікарусів» на 600 тисяч доларів, за кілька тижнів випустити на лінії 40 відремонтованих тролейбусів.

Крім того, представник Президента Леонід Косаківський видав розпорядження про оптимізацію маршрутів міського громадського транспорту. Щоправда, останній захід навряд чи поліпшить транспортне обслуговування, бо, додаючи, скажімо, автобуси чи тролейбуси на один маршрут, рівно на стільки і зменшується їх кількість на іншому.

Відсвяткували...

Як повідомив заступник глави Київської держадміністрації Володимир Олійник, на відзначення 50-річчя визволення Києва від фашистських загарбників було витрачено понад 636 мільйонів карбованців. З них понад сім мільйонів — по сто тисяч кожному — буде видано усім учасникам Великої Вітчизняної війни. Частина тих, хто гостро потребує, одержить житло. Малозабезпечені і одинокі ветерани підпадають під опіку програми «Турбота». Так місто намагається хоч трохи полегшити життя людей, які у грізний час захищали Батьківщину від ворога.

Валентина ПИСАНСЬКА,
власний кореспондент «Голосу України» по Києву і Київській області.
Телефон корпункту у Києві: 228-33-24.

«Халва» від уряду

Кабінет міністрів і Національний банк України підготували проект постанови щодо реалізації Указу Президента про додаткові заходи у царині валютного регулювання. Спричинили появу цього Указу багатомільярдні борги у твердій валюті і російських рублях, скріплені міждержавними угодами і кредитними позиками під гарантії уряду. Точними цифрами, з огляду на гіперінфляцію, не оперує навіть антикризова програма Президента України. Бракує коштів — примусимо продавати не 50, а 100 відсотків валютної виручки експортерів. Не на міжбанківській валютній біржі, яка вже поперек горла, а Національному банку та іншим уповноваженим установам. І проектом постанови Кабміну і Нацбанку пропонується запровадити цей механізм з 1 січня 1994 року. Аби мрійники з ринковою уявою не шелестіли, термін «фіксований курс» замінили на «більш зрозумілий» — «офіційний курс», а цифру 100 відсотків обійшли за допомогою бюрократичної казуїстики. 50 відсотків — продай на загальних підставах за офіційним курсом, а за решту валюти — ще позмагайся на конкурсній основі, щоб вибороти честь продати її за офіційним курсом. На листопад 1993 року передбачали продавати російський рубль за 5,84 карбованця, американський долар — за 6980, інші валюти — з огляду на крос-курси. Та чи то листопад виявився коротким, чи то Верховна Рада є надміру законспірованою, щоб розглянути цей законопроект на відкритому засіданні, але цей абзац проекту (от клята гіперінфляція!) потребував уже курсового коригування і його викреслили на шляху просування проекту до парламенту. Зрештою, це нічого не змінило.

Верховній Раді вже вкотре запропонували узяти на свої плечі гріхи уряду, очолюваного Леонідом Кучмою. Бо стихійне лихо гіперінфляції це не так причина, як наслідок державного втручання у ринкові процеси, які виношувала Україна. Нині втручання називають регулюванням, проте скільки не кажи «халва», у роті не посолодшає. Підтримка свого часу мільярдними дотаціями збиткових підприємств, міністерств, нерентабельних галузей промисловості і штучне стримування приватизації і створило незгасне вогнище інфляції, з яким сьогодні не впорається Президент. Зруйнуємо експорт?

Однак проект вищезгадуваної постанови не зважає на це. Його автори, певно, міркують, що він вельми на користь українським імпортерам, які, купуючи і конвертуючи валюту за однією і тією ж ціною, придбають більше сировини і отак знизять ціни на внутрішньому ринку. Однак це — ілюзія. По-перше, для цього немає фізичних грошей. По-друге, підтримувати внутрішнє споживання за рахунок тиражування боргів це — ставити на карту економічну незалежність держави.

Сергій ВЛАД.

Пам'ять

ВИШИВАЮТЬ ВЕТЕРАНАМ ФРОНТОВІ КИСЕТИ

Урочисто готуються відзначити в Кіровограді 50-річчя визволення міста від німецьких загарбників. Очікують, що з цієї нагоди міськвиконком вітатиме більше 300 ветеранів, які приїдуть сюди з усіх держав СНД. Відбудуться зустрічі у військових частинах, поїздки по місцях бойової слави, урочиста частина з покладанням квітів на могили загиблих при визволенні міста, які поховані на валах фортеці Св.Єлизавети. За словами заступника голови міськвиконкому Миколи Чигрина, подбають кіровоградці, щоб визволителі повернулися додому з пам'ятними сувенірами та подарунками як згадкою про перебування в нашому місті. У школах вишивають фронтовикам кисети, а міська влада подбає про те, щоб було чим пом'янути загиблих однополчан. Буде в кисетах міцний тютюнець, а в пакетах — горілка, ковбаса, українське сало.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Контакти

«ГАЛИЦЬКІ КОНТРАКТИ»: ДРУГЕ ДИХАННЯ

17 — 20 листопада у Львові вже втретє проходила щорічна міжнародна Західно-Українська виставка-ярмарок «Галицькі контракти». Від попередніх вона відрізняється концептуально: вітчизняні виробники нарешті становлять більшість на виставці і не виглядають в сусідстві з угорськими, польськими, чеськими фірмами бідними родичами.

Серед експонатів — а їх понад сто — такі «кити» вітчизняної економіки, як АТ «Концерн Електрон», Івано-Франківський концерн «Родон» та інші, однак переважна більшість — це нова генерація представників малого бізнесу: товариства, приватні фірми, СП. Вони репрезентували не тільки свою продукцію, а й сміливість та волю до виживання в умовах гіперінфляції. Мобільні приватні фірми, як засвідчує ярмарок, чутливо реагують на проблеми й потреби споживача. Зокрема, дуже авторитетною стала приватна фірма «НТОН», яка пошиває елегантний і практичний одяг і забезпечує замовленнями державні підприємства. А товариство «Тобіс» відреагувало на складну криміногенну ситуацію і виготовляє надійні засоби захисту житла, установ, магазинів.

А в програмі «Тал-ЕКСПО», окрім виставочної діяльності, розвиток комп'ютерної інформаційної бази українських підприємств, ознайомлення зарубіжних партнерів з можливостями нашої економіки.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

ДО КИЄВА НА ФЕСТИВАЛЬ

приїхали колективи камерних театрів з Азербайджану, Білорусі, Франції, Греції, Чорногорії. Фестиваль прибрав назву «Сузір'я». Він проводиться в столиці України вже вдруге і проходитиме з 22 по 29 листопада. Є надія, що стане він традиційним.

А засновником і організатором стало головне управління культури Київської державної адміністрації за участю Спілки театральних діячів України.

Як повідомив на прес-конференції головний натхненник цієї події — заслужений артист України, художній керівник Київського театру «Сузір'я» Олексій Кужельний, — вистави учасників фестивалю стануть одкровенням для глядача. Адже подібне мистецтво лише почало своє відродження.

Знай наших!

ПІДПЕРЕЖЕМОСЬ ЩЕ ОДНИМ ПОЯСОМ?

Луганська обласна організація УРП прийняла звернення до облдержадміністрації, в якому пропонує ввести східноукраїнський годинний пояс. Це, мовляв, не тільки принесе економічні вигоди, а й підкреслить розмах просторів нашої країни. Різниця між сходом і заходом сонця у найвіддаленіших точках України — одна година.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Повертаючись до надрукованого

ЛИХОДІЇ СХАМЕНУЛИСЯ

Після численних виступів у пресі, по радіо, на телебаченні, гніву й осуду громадськості — ті, хто викрав меморіальну дошку Василя Стуса з будинку, в якому тепер живе його мати, схаменулися і... підкинули пам'ятний знак. Хто це зробив — поки що невідомо. З обуренням говорять представники демократичних сил Черкас, що у місцевої влади знаходяться чималі кошти, аби вдень і вночі оберігати нарядом міліції пам'ятник Ульянову-Леніну у центрі міста. Для істинно святих місць Черкащини цих коштів не вистачає.

Схаменулися навіть деградовані негідники. А чи зробить з цього висновок черкаська влада?

Лідія ТИТАРЕНКО.

ЗНАЮТЬ, ЩО ШУКАЮТЬ

З 16 по 23 листопада в санаторії «Жовтень» в Кончі-Заспі триває зустріч ділових кіл України й Болгарії, організована фірмою «Інтеркомплекс». Підприємці двох країн мають змогу обговорити питання валютно-фінансових відносин, митних правил, прав на об'єкти власності, експортно-імпортного потенціалу. На думку керівника Центру міжнародних досліджень НДЕІ міністерства економіки України, академіка Арнольда Шлєпакова, значний інтерес бізнесменів до співробітництва викликаний подібністю економічних умов в Україні й Болгарії. В рамках зустрічі відбуваються круглий стіл «Умови і перспективи ділових контактів», семінар «Митні правила України й Болгарії», активні переговори в галузі будівництва, торгівлі, туризму. З доповіддю «Економічне співробітництво Болгарії й України» виступив відповідальний секретар Міжнародної господарської палати «Схід» в Софії Йовчо Йовчев. Цей форум триває під егідою Федерації дружби з народами СНД в Болгарії і фундації «Славяни», які репрезентують Даринка Василева і Здравка Горанова. Перша така зустріч відбулася в болгарському місті Варна в 1992 році. Нині на українську землю прибули представники 30 болгарських підприємств.

Христо РОГЛЕВ,
віце-президент товариства «Україна — Болгарія».

ЛІДИРУЮТЬ «ПОЛІГРАФТЕХНІКА»...

Першість України. Перша ліга, 19 тур: «Закарпаття» — «Прикарпаття» — 0:1. Гол: М.Юрченко (15). «Приладист» — «Скала» — 1:1. Карібов (31) — Редушко (70). «Динамо-2» — СК «Одеса» — 4:2. Левченко (19), Барановський (49), Мінтенко (78, 89) — Романенко (51), Єрмаков (63), «Дніпро» — «Артанія» — 1:0, Якін (33). «Хімік» (Св) — «Евіс» — 0:1. Федющенко («Хімік», 60, у свої ворота). «Нафтовик» — «Хімік» (Ж) — 2:0. Грачов (47), Леш (77, з пенальті). ФК СБТС — «Десна» — 2:1. Таргонський (57), Лукаш (88) — Четверик (75). «Поділля» — «Поліграфтехніка» — 0:0. «Кристал» — «Ворскла» — 1:0. Дідик (42). «Сталь» — «Металург» — перенос.

«Поліграфтехніка» — 26 очок, «Прикарпаття» — 25, «Дніпро» — 24, «Евіс» — 24.

... і «Борисфен»

Першість України. Друга ліга. 19 тур: «Дружба» — «Азовець» — 3:2, «Чайка» — «Газовик» — 2:1, «Войковець» — «Галичина» — 1:0, «Меліоратор» — «Дністер» — 2:0, «Титан» — «Зірка» — 3:0, «Чорноморець-2» — «Рось» — 0:1, «Таврія» — «Борисфен» — 1:3, «Бажановець» — «Явір» — 2:1, «Медіта» — «Нафтовик» — 3:2, «Динамо» — «Шахтар» — 0:0, «Вагонобудівник» — «Металург» — 1:2.

«Борисфен» — 25, «Бажановець» і «Явір» — по 24.

Матчі 20 туру у першій і другій лігах — завтра.

Перший бар'єр подолано

Юнацька збірна України (1975 р.народження) виграла відбірковий турнір першості Європи в Ізраїлі, де крім нашої команди виступали збірні Грузії та хазяїв. Результати ігор: Ізраїль — Україна — 2:0, Україна — Грузія — 5:1, Ізраїль — Грузія — 0:1. Тепер збірна України (тренери Коньков і Шведюк) зіграє з переможцем підгрупи, до якої входять Данія, Норвегія, Нідерланди. До фіналу першості Європи і вийде команда, яка буде сильніша у цій стиковій грі.

На зв'язку Москва

НП УЗЯЛО ГОРУ В РОСІЙСЬКІЙ СТОЛИЦІ

Набрало чинності безпрецедентне розпорядження Московської мерії про тотальну реєстрацію в органах МВС усіх «інородців». Причому до цієї категорії не належать англійці чи американці, а лише громадяни держав «ближнього зарубіжжя» — ми з вами. Постраждали, правда, й ті, котрі хоча й вважаються у проекті нової Конституції громадянами РФ, але зараховані паном Лужковим до іноземців.

Такі заходи, що порушують не тільки право громадян на вільне пересування, а й домовленості у рамках спідружності про «прозорі» кордони, мало чим можна пояснити. Жалюгідний лепет офіційних осіб, мовляв, тепер злочинці не їхатимуть до міста, викликає сміх навіть у тутешніх громадян. Уявіть: віднині кожен (!) перехожий може бути зупинений міліцейським нарядом для перевірки документів. І якщо в паспорті нема московського штампа про прописку, доставлений у відділення «до з'ясування». Втім, навряд чи і всі москвичі, збираючись на роботу чи до хлібного магазину, беруть з собою паспорти. Отже, й вони не застраховані від затримання та обшуку. Тобто взяв гору сталінський метод — ліс рубають, тріски летять. І, як заведено в Росії, «трісками» мають бути мільйони своїх та чужих громадян.

Більш ніж у пікантну ситуацію потрапляють і «транзитники». Приїхали ви, скажімо, на Київський, а за якісь годину-дві відправляєтеся з Ярославського вокзалу. Може, й хотіли б зареєструватися, але для цього треба йти в районне УВС, вистоювати, як ведеться, в черзі. А у вас на це просто часу нема. Так ось, дорогою з вокзалу на вокзал ви ризикуєте опинитися в лапах місцевих охоронців закону.

Саме згадування слова «закон» у контексті з мерівськими заходами явно недоречне. Але нове правило «реєстрацій», запроваджене в столиці держави, де полюбляють «боротися» за демократію в інших країнах, уже стало реальністю. Тепер належить найближчим часом чекати розповсюдження цієї практики щодо «братів» з «ближнього» зарубіжжя на інші російські міста та області.

А щодо злочинців, то навряд чи для них це стане великою перешкодою. Кримінальні елементи в Москві, де стріляють не лише 4 жовтня, а щодня, вже давно набрали «презентабельного» вигляду. Банди забезпечені (і будуть забезпечені) надійними «ксивами», мають у своєму розпорядженні неабиякі «малини»-офіси, фешенебельні автомобілі...

Лілія ГЕОРГІЄВА.

Свята

ВІТЧИЗНА І СВОБОДА

Ось уже третій рік народ Латвії 18 листопада відзначає День проголошення Латвійської Республіки. Нинішній рік знаменний: виповнюється 75 років від дня створення незалежної держави в 1918 році; 5 липня розпочав роботу нововобраний Сейм (Парламент); 18 жовтня завершився процес повного переходу на національну валюту — лат.

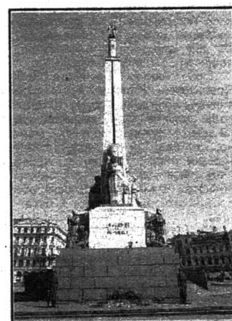

Сейм обирався і працює за принципами Сатверсме (Конституції), котра, після її прийняття 1922 року, визначала Латвію як демократичну, парламентську республіку. Дію Конституції було силоміць перервано 1940 року після окупації Латвії Радянським Союзом, а друге народження Основного Закону датоване 4 травня 1990 року, коли Верховна Рада прийняла Декларацію про відновлення незалежності Латвійської Республіки. Відносна політична й економічна стабільність у порівнянні з регіонами колишнього СРСР, а також визнання народом законності і Сатверсме, і Сейму (у виборах взяли участь більш як 80 відсотків виборців) засвідчують правильність обраного шляху.

Обирали Сейм шляхом голосування за списками політичних партій та організацій. Така практика державної розбудови, що діяла до 1940 року, дозволяє під час формування владних і виконавчих інститутів врахувати думку всіх політичних груп суспільства.

Політичні партії і організації, котрі витримали перевірку виборами, створюють у Сеймі свої фракції одноіменної назви. У зв'язку з тим, що в Парламенті основна робота — підготовка законопроектів — провадитиметься у фракціях, їм для нормального функціювання надають обчислювальну і копіювальну техніку, автотранспорт, штат у складі технічного секретаря і консультантів (їхня кількість залежить від чисельності фракції). Додатково кожному депутатові дозволено мати для роботи помічників, але не більш як двох. Також працює інститут робочих комісій, в якому професійно і юридично доробляють законодавчі акти.

Як сказав І.Даудиш, секретар Сейму: «Ми з паном Горбуновим (Прим. — Спікер Сейму) — бюрократи старого посолу, які добре розуміють, що розростання апарату для нас, депутатів, небезпечне: рано чи пізно від нас народ зажадає відповіді. Тому максимально урізали штати — через Президію, через Раду фракцій, сперечалися і соромили...»

Ілмаре ЯНСОНС.

На знімку: Символ незалежності Латвії — пам'ятник Свободи у центрі Риги з написом «Вітчизні і Свободі», зведений у 30-ті роки коштом народу.

По теплу, по добру

Як і обіцяв голова колективного сільгосппідприємства «Котівка» Микола Дробітько, що до 20 жовтня його люди упораються усі польові роботи — по теплу, по добру, так і сталося. Наче у воду дивився Микола Іванович: до цього дня і трималася у наших краях сприятлива погода.

За кілька днів до «наміченого» строку ми побували на плантації, де котівчани копали цукрові буряки. Вродили вони по 400 центнерів з кожного гектара. Робота ладилася, працювало два комбайни і два навантажувачі, гурт жінок доочищував коренеплоди.

— Як не працювати, коли добре пообідали, — хвалилися жінки, — такий обід не менше десяти тисяч карбованців коштує, а ми не платимо ні копійки. Затe нам платять добре. Минулого місяця заробили по триста тисяч з лишком, але потім розцінки на п'ятдесят відсотків підвищили, нарахували доплату за якість, от і вийшло чистими більш як по півмільйона...

Порядок не лише в полі, на фермах також бездоганний. Тваринництво тут, як рідко де, вельми прибуткове. Молочне стадо уже в приміщенні. Худобу переведено на зимовий раціон годівлі. Микола Дробітько запросив нас на «екскурсію» в корівник третьої ферми. З'ясувалося, що не випадково: все пофарбоване, пробілене, навіть панелі зроблено.

Неймовірно, але факт: саме в ці надскрутні роки сільгосппідприємство «Котівка» з безнадійно відсталого у Магдалинівському районі, з вічного боржника перетворилося чи не у найрентабельніше не лише в районі. Люди кажуть, що вся справа в здібностях, таланті Миколи Дробітька, а він — що все це дякуючи працьовитим людям. Та ми знаємо й третій секрет: у колективному господарстві з'ясували, яким воно має бути насправді. З'ясували і поєднали іменні земельні та матеріально-технічні паї кожного з орендою і госпрозрахунком, на які перейшли бригади і підрозділи. Нарешті четвертий секрет, яким поділився з нами представник Президента в районі Олександр Демидов: колгоспи «пробудили», змусили ретельніше працювати фермери. Правда, у самій Котівці вони явно програють колективному господарству.

Микола СТРИЛЬЧУК.

Дніпропетровська область.

Життя Рад

Яка нині погода для фермера?

Село гуло — знайшовся бажаючий живитися на трудових мозолях. Знали навіть такі, у школі завчені, а нині добряче підзабуті «класові» поняття, як експлуатація, куркулі, наймити. Справа ж була ясна, як білий день: тутешній фермер улітку наймав на роботу своїх же односельців. Звичайно ж, за плату по договору. Але ж наймав! Саме останнє, здається, й спричинилося мало не до бунту. Місцева влада терміново скликала сесію сільської Ради, на яку було запрошено і дійових осіб, і всіх бажаючих.

Разом швидко підрахували, хто скільки зробив і хто скільки заплатив. Розходилися, опустивши очі додолу: з'ясувалося, що фермер платив за роботу у кілька разів більше, ніж колгосп, причому розраховувався не лише грішми, а й зерном, цукром, борошном. А якщо врахувати, що «куркуль» власноруч виорав «наймиту» його город, то виходило, що ситуація ніяк не вкладається в класичний шкільний урок про експлуататорів і експлуатованих.

Про цей недавній випадок розповів мені голова Богуславської районної Ради на Київщині Віктор Федорович Кривий, попросивши не називати села, де він стався. Мовляв, досить типова історія як на нинішні часи.

— Ми й самі, — розповідав Віктор Федорович, — здивувалися, коли переконалися: фермери поволі спинаються на ноги, закуповують і транспорт, і техніку, набувають досвіду. В той же час колгоспи не в змозі забезпечувати всіх селян високооплачуваною роботою. Фермерські ж родини ще не настільки великі, щоб справлятися з роботою самотійно. От і думають про стимули, якими заохотити б односельців до роботи на їхньому полі. Нині у селі теж бартер: я до тебе піду на роботу, але ти мені крім грошей город виори, збіжжя обмолоти, тещу в район підвези...

У Богуславському районі — сімнадцять фермерських господарств, під які відведено 380 гектарів землі. Всі вони, крім одного, за три роки хазяйнування досягли вже певного рівня. З державою і владою мають партнерські відносини. Цього року всі виконали державне замовлення, одержавши під здану продукцію паливно-мастильні матеріали.

— Не повністю, правда, — чесно зізнається голова Ради, — але й така допомога відчутна. Крім того, жоден фермер не платив за оформлення документів на виділення землі — це був наш клопіт.

І за це, як кажуть, спасибі. Богуславські фермери, здається, вже й самі зорієнтувалися, що покладатися на доброго дядька не доводиться. Життя навчило, що, вирощуючи лише зернові і технічні культури, далеко не підеш. Тому потроху беруться за тваринництво. Фермер Петро Поліщук з Іванівки першим почав вирощувати свиней — нині органічні добрива для нього вже не проблема.

Проте це лише початок. В основному ж з усіма клопотами йдуть до місцевих органів влади. Ті, звичайно, усім, що від них залежить, намагаються допомагати. Хоч цієї допомоги ще ой як замало.

Здавалося б, уже переконалися: фермер не лише свою сім'ю прогодує, а й ще багатьох інших. А от бажаючих узяти землю не збільшується. Чому?

Бояться. Не тому, що не в змозі її обробити. Бояться державних чиновників, які місяцями «оформлюють» папери, бояться земельного законодавства і підзаконних актів, у яких стільки неузгоджень, що, мабуть, потрібен штат юристів, щоб з ним розібратися. Бояться держави, яка невідомо чи в змозі своєчасно забезпечити пальним і посівним матеріалом, зрештою, просто бояться якоїсь чергової експропріації, коли ніхто нікому нічого не пояснює. І небезпідставно: не прийнято головного закону — про землю, який і утвердить справжнього її господаря.

Здається, застарів уже й нині чинний закон — про фермерські господарства, який регламентує виділення для них 7—10 відсотків земель запасу. Останніх — за нинішнього попиту, при тому, що сільські Ради починають активно використовувати їх, щоб мати хоч якісь кошти, вже явно недостатньо.

Якщо місцевим Радам фермер сьогодні ще довіряє, то вірі вищій владі він не йме. Не кращим чином складаються його відносини і з державою. Забезпечення паливно-мастильними матеріалами має бути пропорційним виконаному держзамовленню, а насправді виходить по-іншому. Не змінило ситуації навіть те, що закупівельна ціна хліба стала відповідати рівневі світових цін. Це добре було вчора, а сьогодні виходить, що селянин віддав своє зерно майже безплатно, бо бартер забезпечив би йому набагато вищий прибуток. Чи не тривожний дзвінок для наших політиків?

А поки що фермер, незважаючи на політичний барометр, готує землю під наступний урожай, бо спрацьовує одвічний закон селянина: поле має бути засіяне...

Валентина ПИСАНСЬКА.

Богуслав
Київської області.

Голодне поле

Якщо його сьогодні не «нагодувати», то завтра залишимося без хліба

Ми таки піддавні ейфорії. Зібрали цього року добрий урожай, Кіровоградщина продала державі понад мільйон тонн зерна і — хвалити Бога та славити знамениті кіровоградські чорноземи, мовляв, і за несприятливих погодних умов виручили. Дасть Бог, і на той рік не підведуть. Проте заступник начальника облсільгоспуправління з питань рослинництва Микола Єременко такого оптимізму не поділяє:

— За такого, як нині, господарювання через два-три роки від наших родючих чорноземів залишиться одна згадка. Катастрофічно зменшується шар гумусу, шириться ерозія грунтів, добрив у достатній кількості ніхто не вносить, меліорації не проводить.

Прогноз голови обласної асоціації «Кіровоградсільгоспхімія» Володимира Бабенка ще песимістичніший:

— Найстрашніше те, що вже сьогодні ми запрограмовуємо значний недобір урожаю в 1994 році. Як не парадоксально, але однією з причин його стане нинішній добрий урожай зернових і технічних культур. Він забрав із грунту велику кількість поживних речовин, а компенсувати їх ніхто не може. Якщо у 1986 — 1988 роках у середньому по області на гектар вносили 7,2 тонни перегною та 110—117 кілограмів діючої речовини мінеральних добрив, то вже в 1992-му ці показники становили 6,2 тонни і 71 кілограм. Скільки одержало поле нинішнього року, ми зараз сказати не можемо, але набагато менше, ніж торік. Якщо брати баланс гумусу, то він ще три роки тому був від'ємним і становив мінус 140 кілограмів на гектар (лише чотири райони — Гайворонський, Маловисківський, Ульяновський та Устинівський — були з плюсом), а через два роки мінус у середньому складав півтонни.

Чим же компенсували таке зменшення родючого шару в нинішньому сезоні? А нічим. Перегною внесли вдвічі, а діючої речовини мінеральних добрив у 5—6 разів менше, ніж торік. Ще гірша ситуація складається нині. Через нестачу пально-мастильних матеріалів у переважній більшості господарств взагалі перестали вивозити органічні добрива на поля. З мінеральними картина ще сумніша. За розрахунками спеціалістів, під час осінньо-польового комплексу робіт треба було внести принаймні 60 тисяч тонн діючої речовини. Господарства замовили лише 20, а одержали ще менше. Фосфорних взагалі мізерну кількість — 500 тонн. З одного боку, немає необхідних коштів, бо держава не поспішає розрахуватися за продану їй продукцію. З іншого — прогресуюча дорожнеча. Якщо місяць тому тонна тих же фосфорних коштувала 600 тисяч карбованців, то нині — більше мільйона. Третя причина — в тому, що немає достатньої кількості добрив. Хімічні заводи, яким господарства області перерахували місяців зо два тому 600 мільйонів купонів, продукцію не постачили: не можуть її виробити, бо треба розрахуватися з Росією за апатити, що надходять з Кольського півострова. А уявляєте, скільки залишилося з тих шестисот мільйонів після двомісячної інфляції?

Зрозуміло, що в такій ситуації бідолах-аграріїв могла б виручити «Кіровоградсільгоспхімія» з її технічними, транспортними можливостями, налагодженими зв'язками з хімічними підприємствами. Вона й виручала.

— Раніше ми оголошували тримісячники з вивезення органіки, — розповів Володимир Бабенко. — І знаєте, по п'ять мільйонів тонн вивозили. І в 1993 вивезли спільно із господарствами майже таку ж кількість, але вже за три квартали. Допомагати допомагали, а коли дійшло до розрахунків, залишилися ні з чим. Колгоспи тільки одного Новоукраїнського району заборгували асоціації 400 мільйонів карбованців.

Проте й можливості асоціації уже обмежені. І справа не лише в енергетичній кризі, яка «з'їдає» усе зароблене.

Ось уже два роки, як її підрозділи не одержали жодного «ЗІЛа» чи «КамАЗа» (інші вантажівки в них не витримують, а цих вистачає років на п'ять), жодного гноєрозкидача чи трактора. Раніше ж щороку їм постачали більше сотні тракторів і 70—80 автомобілів. Неважко передбачити, що через рік-два замість машинно-тракторного парку залишиться один мотлох. Чим тоді вивозити органіку і «вітаміни родючості», щоб підгодувати охляле поле? Щоправда, недавня постанова Мінсільгосппроду дозволяє використати 10 відсотків чистого прибутку для оновлення парку, але якщо «нашкребуть» щось наприкінці року, то, за словами Бабенка, цього вистачить десь на 15—20 тракторів Т-150.

Ще з початку року, коли держава та уряд почали турбуватися про забезпечення сільського господарства добривами та гербіцидами, справи потроху налагоджувалися. І «Кіровоградсільгоспхімія» повністю задовольняла потреби господарств у засобах захисту рослин, розфасовувала і продавала їх приватникам. А з липня-серпня все пішло шкереберть. Припинилося постачання, шалено підскочили ціни на добрива і послуги, через низьку зарплату почали масово звільнятися люди.

Попри всі негаразди, керівництво асоціації не впадає у відчай. Райсільгоспхімії взяли в оренду землю, обласна — цілий колгосп у Маловисківському районі. Знаходять можливості вимінювати добрива та гербіциди, той же бензин, якого нині в області вдень із свічкою не знайдеш. Але без допомоги держави їм не впоратися, не «нагодувати» ниву. А буде вона голодна, будемо голодними й ми.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Фото Михайла САЧКА.

Вернісаж новин

УАПЦ застерігає, просить, попереджає

Стали відомі результати чергового засідання архієрейського Собору Української автокефальної православної церкви (УАПЦ). Нині одним з найболючіших питань життєдіяльності цієї церкви є те, що Рада у справах релігій при Кабінеті міністрів України безпідставно зволікає з перереєстрацією Статуту про управління церквою, нову редакцію якого ухвалив помісний Собор УАПЦ. Архієрейський Собор у зв'язку з цим звернувся з листом до Президента України і попередив, що в разі відмови в перереєстрації Статуту, продовження втручання урядових осіб у життя церкви, позбавлення належних їм храмів і монастирів УАПЦ звернеться по допомогу до міжнародних правозахисних організацій і вдасться до всіх дозволених чинним законодавством актів громадянської непокори.

У нас на гостині — морські піхотинці США

Завершився візит в Україну групи корпусу морської піхоти США на чолі із заступником командувача силами морської піхоти ВМС США в Атлантиці бригадним генералом Джоном Родесом. Візит відбувся згідно з Меморандумом про взаєморозуміння і співробітництво в галузі оборонних та військових відносин між міністерствами оборони України та США, підписаному недавно керівниками військових відомств у Вашингтоні.

Американські військовики виступили перед керівним складом і офіцерами апарату Міністерства оборони України, поінформували українських колег про завдання, покладені на корпус морської піхоти.

Морські піхотинці США провели також презентаційні виступи в гарнізонах Одеси та Сімферополя.

Правозахисники всіх країн, єднайтеся! В інформаційному просторі

«Основні концепції викладання прав людини для різних соціальних і професійних груп» — міжнародна конференція на таку тему відбулася в Харкові з ініціативи тамтешньої правозахисної групи і, зокрема, одного з її співголів — Євгена Захарова. Правозахисники з України, інших держав, посталих на терені колишніх СРСР, Югославії, а також із Румунії, ще деяких держав обмінялися досвідом своєї просвітницької діяльності, обговорили проблеми поширення правозахисних ідей і знань у масах.

Чимало уваги учасники конференції приділили філософським засадам правозахисного руху. Особливо цікавими у цьому плані були виступи відомих у минулому дисидентів Лариси Богораз із Москви та Мирослава Мариновича з Дрогобича, якого колеги вважають надією сучасної української філософії (на зібранні відбулася презентація його книги «Україна: шлях через пустелю»).

Учасники конференції підписали протокол намірів про створення єдиного інформаційного простору та ряд звернень. Докладніше про це зібрання, у якому взяв участь наш спеціальний кореспондент, — в одному з наступних номерів «Голосу України».

Освіта: Україна XXI століття

Прес-конференція з нагоди затвердження Кабінетом міністрів національної програми «Освіта» («Україна XXI століття») відбулася позавчора в Міністерстві освіти України. Відповідаючи на численні запитання журналістів, Петро Таланчук підкреслив, що цей стратегічний документ передбачає радикальні зміни в трьох напрямах: реформувати систему освіти; сформувати безперервну систему навчання; створити навчальні заклади майбутнього.

За повідомленнями нашого кореспондента А. БЕНЯ, прес-служб Міністерств освіти й оборони.

Люди, яких згуртував у втвореному на його кошти фонді навколо ідеї побудови відкритого і демократичного громадянського суспільства відомий американський фінансист і громадський діяч Джордж Сорос, за великим рахунком — романтики. Вони знають, що шлях України до такого суспільства дуже довгий і тернистий. «Але до цієї мети треба неминуче йти і на цій дорозі творити добро, бо саме в цьому, власне, й полягає сенс життя», — так по-філософськи розпочав нашу бесіду виконавчий директор міжнародного фонду «Відродження» (МФВ) Богдан Будзан.

Розмова вийшла цікавою й багатогранною, а перше запитання, яке, власне, й привело мене до фонду, стосувалося програми сприяння соціальній адаптації кадрових військовиків, які звільняються в запас за нинішнього масового скорочення Збройних Сил України. Програма ця здобула схвальну оцінку керівників нашої держави під час недавнього візиту Дж. Сороса до Києва.

Богдан БУДЗАН: «Формула успіху: 1 + 1 = більше, ніж 2»

Відродження

— Отож, що це за програма?

— Вона ставить на меті допомогти колишнім офіцерам, прапорщикам і мічманам Збройних Сил України призвичаїтися до цивільного життя в нових соціально-економічних умовах, а отже, й запобігти масовому безробіттю серед звільнених у запас і виникненню пов'язаного з цим можливого напруження в суспільстві.

Програму розроблено за ініціативою самих військовиків. Поки що вона складається з семи регіональних проектів і передбачає, що, починаючи з листопада цього року і до кінця 1995-го, фонд фінансуватиме перенавчання та працевлаштування майже 60 тисяч колишніх військовиків. Загальна вартість програми, за попередніми експертними оцінками, становить 3,5—4 мільйони доларів США.

А військовики, які перенавчатимуться, сплачуватимуть лише до 10 відсотків повної вартості навчання. Ці кошти підуть на оплату персоналу. Випускники курсів, які досягнуть найбільших успіхів, одержать іменні премії Джорджа Сороса в розмірі до 1000 доларів на організацію власного бізнесу. Головними критеріями при цьому будуть: успішне виконання навчальної програми, повнота і якість засвоєного матеріалу, оволодіння практичними професійними навичками та схвалення експертизою наданих слухачами бізнесових планів майбутньої діяльності.

Ми вважаємо, що реалізація цієї програми, надання допомоги конкретним людям дозволять відпрацювати систему, яку надалі можуть узяти за взірець інші громадські та державні інституції. Наприклад, цей досвід може бути використаний для адаптації колишніх в'язнів, безробітних, які можуть з'явитися внаслідок структурної перебудови народного господарства тощо.

— Тобто ви дивитеся на проблему соціальної адаптації військовиків значно ширше. А яким взагалі є коло інтересів фонду?

— Фонд сприяє становленню в Україні демократичного громадянського суспільства через фінансову, матеріально-технічну, організаційну і методичну підтримку освіти, культури, науки, незалежних засобів масової інформації, охорони здоров'я, захисту навколишнього середовища. Важливим напрямом є також підтримка економічних реформ, економічного навчання.

Інакше кажучи, ми вважаємо, що для побудови в Україні громадянського суспільства необхідно передусім сформувати для нього інтелектуальну базу, піднести громадянську свідомість, розбудувати громадські недержавні організації й установи та налагодити співпрацю між ними і, нарешті, робити все можливе, аби зберегти в Україні мир і злагоду. Для цього й підтримуємо наукові дослідження, спонсоруємо видання наукової літератури, проводимо «круглі столи», форуми, конференції, готуємо фахівців, перекладаємо українською мовою відомі на Заході теоретиків розбудови громадянського суспільства тощо. Розповісти про всі наші проекти за цими напрямами в газетному інтерв'ю просто неможливо.

— Розкажіть нашим читачам трохи детальніше про освітянські програми та Міжнародний науковий фонд.

— Найбільш швидкий та ефективний шлях інтеграції України в світ — це залучення кращих фахівців, найефективніших методик і освітніх програм з інших країн, скорігованих та адаптованих до умов і сучасних потреб України (бо ті, що маємо, орієнтовані на зовсім іншу епоху). Такий підхід дозволяє, по-перше, швидко підготувати кадри «дефіцитних» спеціальностей (економісти, фінансисти, юристи, політологи тощо), по-друге, піднести навчання до рівня світових стандартів, по-третє, видавати випускникам дипломи та сертифікати, які визнаються в світі, тобто є «конвертованими».

На сьогодні міжнародний фонд «Відродження» реалізує цілу низку освітніх програм. Якщо враховувати специфіку діяльності фонду, то в майбутньому планується обмежитися дисциплінами економічного та гуманітарного профілю. Необхідно, щоб при доборі програм враховувалися неперервність навчання та максимально широкий обсяг різноманітних його етапів (середня школа — вуз — аспірантура — докторантура тощо).

Прагнення України до відкритого суспільства, визнання пріоритету загальнолюдських цінностей, відмова від заідеологізованості обумовили необхідність змін в цілях, формах, змісті та методах сучасної української освіти, особливо її гуманітарної складової. З цією метою Міністерством освіти за участю фонду «Відродження» було започатковано нову велику програму — «Трансформація гуманітарної освіти в Україні».

Ще одна велика освітня програма здійснюється в рамках Центрально-Європейського Університету (ЦЄУ). Це єдиний у світі міжнародний академічний навчальний заклад, який надає нашим молодим науковцям унікальну можливість продовжити навчання та наукові дослідження в соціальній та гуманітарній наукових сферах, а також попрацювати разом із західними вченими, обмінюючись з ними ідеями та знаннями. Незабаром ЦЄУ планує поширити свою діяльність і на студентів вузів.

Що стосується українського відділення Міжнародного наукового фонду, то «Відродження» долучає до діяльності цієї фундації свої менеджментські підрозділи та забезпечує відділення найновішою оргтехнікою, допомагає у вирішенні цілого ряду організаційних питань. Відкриття українського відділення Міжнародного наукового фонду Дж. Сороса є свідченням визнання високого рівня розвитку в Україні фундаментальної науки, яка, однак, перебуває в скрутному фінансовому становищі. За результатами проведеної відділенням програми термінових індивідуальних грантів (стипендій), уже виплачуються перші 500 грантів по 500 доларів. А загальна їх кількість становитиме майже три тисячі і всі вони будуть сплачені до кінця цього року. Розпочато другий етап — призначення грантів у розмірі від 10 до 100 тисяч доларів США. Понад дві тисячі заявок відібрано для подальшої експертизи, яка має завершитися до кінця цього року.

Фонд «Відродження» також всіляко підтримує становлення двох незалежних дослідницьких економічних закладів — Центру приватизації, інвестицій та менеджменту та Центру перспективних економічних досліджень. Ці центри мають адаптувати досвід зарубіжних країн у галузі приватизації до умов України, використати його в підготовці українських фахівців, здійснювати наукові дослідження та обмін інформацією про розвиток ринкової економіки між українськими та зарубіжними вченими.

— Певно, реалізація програм і проектів міжнародного фонду «Відродження» потребує великих витрат. Якими коштами розпоряджається МФВ, як розв'язуються питання про їх виділення? Чи контролюється якось ваша фінансова діяльність?

— За три роки існування МФВ в Україні на підтримку освіти, науки, культури та ін. сумарні витрати становили понад три мільйони доларів США. Всі ці кошти було виділено під конкретні справи. Автор кожного проекту складає відповідний кошторис, який потім прискіпливо розглядається працівниками МФВ та виконавчим комітетом. Рішення виконкому в межах певної суми є остаточним під час затвердження кошторису витрат. Якщо ж кошторис перевищує встановлені межі, то остаточне рішення про виділення гранту приймається в Нью-Йорку, де розташований найвищий наш аудитор — дирекція Соросівського Фонду в Америці. Звідси, власне, і надходять до нас фінанси. При цьому провадиться ретельна експертиза і доцільності запропонованого проекту, і правильності визначеної потреби в коштах. Але контроль щодо реалізації проектів в Україні — це наш обов'язок і для цього ми нещодавно створили відповідну службу.

— Відомо: хто дає гроші — той замовляє й музику. Яку вигоду від утримання Фонду «Відродження» і фінансової підтримки його численних проектів має Джордж Сорос?

— Відповідь на це запитання досить незвична для нас, заангажованих старими однобокими підходами до діяльності фінансових магнатів. Але прямого фінансового зиску Сорос не має, бо це не бізнес, а доброчинність. Наприклад, програма «Трансформація гуманітарної освіти» обійдеться не менш як у 1,7 мільйона доларів. Програма перенавчання військовиків, як я вже сказав, коштуватиме 3,5—4 мільйони доларів. Фінансист і дуже заможна людина, а водночас і вчений-філософ, Сорос витрачає свої особисті доходи на впровадження в життя своїх ідей. Для реалізації ідеї побудови відкритого громадянського суспільства ним і створено 18 подібних до нашого фондів у світі, задля цього відкрито Центрально-Європейський університет у Будапешті та Празі, Інститут відкритого суспільства в Угорщині, впроваджуються десятки регіональних програм, таких, наприклад, як «Схід-Схід», «Підтримка вищої освіти», «Навчання здорового способу життя», «Молодіжна програма» тощо. Оце і є та музика, яку замовляє Сорос.

— Чи можете ви хоч би приблизно визначити кількість людей, яких підтримав міжнародний фонд «Відродження». І, взагалі, як можна визначити ефективність вашої роботи?

— Безпосередньо ми підтримали тисячі науковців, освітян, митців, студентів, журналістів, опосередковано — десятки, а може, й сотні тисяч. Судіть самі: лише за програмою соціальної адаптації військовиків навчатимуться 60 тисяч чоловік. А скільки людей одержують від нас підтримку через видані нами підручники й посібники, через незалежну інформаційну агенцію УНІАН, через наші освітянські програми, підтримку студентів українських вузів, а особливо Києво-Могилянської академії. Отже, ефективність наших програм можна визначити лишень опосередковано, за позитивними зрушеннями в суспільстві.

— Ваш фонд розгорнув в Україні великомасштабну й багатогранну діяльність. А як народжуються численні програми й проекти фонду, хто генерує ідеї, чи створено мережу регіональних відділень?

— Знаєте, в чому має бути наше мистецтво? Слухаючи, що радять, прогнозують владні і невладні структури, ми завжди повинні почувати себе незалежними від них. Але водночас не хизуватися цією незалежністю. Ми незалежні в своїх рішеннях, проте залежні від потреб суспільства, власної совісті і добропорядності.

Ідеї й проекти народжуються за двома варіантами. Перший — це ідеї, що спадають на думку нашим співробітникам, другий — це ідеї, які генерують науковці, митці, бізнесмени, урядовці, журналісти й зі своїми пропозиціями приходять до нас. Крім того, ми співпрацюємо з фондами Сороса у багатьох країнах світу й використовуємо їхній досвід. При цьому прагнемо працювати синергічно, тобто коли в сумі 1 плюс 1 дає більше, ніж 2. В цій парадоксальній формулі закладено рецепт успіху. Щодо регіональних відділень нашого фонду, то вони функціонують у Дніпропетровську, Донецьку, Львові, Одесі, Сімферополі та Харкові.

— Дякую за бесіду.

Інтерв'ю провів Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

Малогабаритные и эффективные, сверхнадежные и пожаробезопасные, многофункциональные, обеспечивающие современную концепцию обогрева

МЕТАЛЛОКЕРАМИЧЕСКИЕ ОБОГРЕВАТЕЛИ

производства украинско-американского совместного предприятия

Если обогреватель откажет, то мы гарантируем безоговорочную замену на новый экземпляр в течение 18 месяцев непрерывной эксплуатации.

Желающим отправить обогреватели за границу Украины обеспечим таможенное оформление и избавим от хлопот по отправке.

Предлагаем установить долговременные партнерские отношения с заинтересованными организациями и лицами. Гарантируем комиссионное вознаграждение до 7% по факту реализации. Предоставляем дистрибьюторские полномочия.

Предоставляем скидки оптовым покупателям до 10%. Предоплата в любой удобной для покупателей форме (наличные, безналичные, чеки) и в любой валюте (крб., рубли, долл. США), бартер.

Основные технические и эксплуатационные характеристики:

Мощность -- 1.5 кВТ
Режим работы -- круглосуточно (при необходимости)

Объем обогреваемого воздуха -- 3 м. куб. за 1 мин

Время прогрева помещения -- 20 м. кв. за 20 мин. до комн. температуры.

Масса -- около 2 кг.
Размеры -- около 15х15х20 см. куб.

Автоматическое поддерживание комфортной температуры.
Автоматическое уменьшение энергопотребления при достижении заданной температуры.

Работает фирменный магазин "ГЛЫБОЧИЦА" (ул. Глубочицкая, 17).
Ехать трамваями № 9, 13, 14, до остановки "Ул. Соляная".
ТЕЛ. (044) 219-15-41, 211-80-31, ФАКС 244-74-95

ГОСПОДА !

Вы имеете уникальную возможность приобрести самую последнюю модель Волжского автозавода - престижный автомобиль ВАЗ-21099 выпуска 1993 года.

Цена - самая низкая в Украине на сегодняшний день. Приходите, смотрите, выбирайте!

В нашем автосалоне - крупнейшем в республике - также выставлены к продаже более 300 автомобилей отечественного и импортного производства. Один из них - мы уверены - непременно понравится Вам и подойдет по цене.

Господа! Для Вас мы работаем без выходных!

Адрес:
252098, Киев, 98,
ул. П. Тычины, 18
/легкоатлетический манеж на Березняках/.

Телефоны: 550-94-84, 294-81-47.
Факс: /044/ 553-15-38.

Учредительное собрание акционеров АО «АМАТА industry» состоится 25 ноября 1993 г. в 16-00 в актовом зале средней школы № 249 по адресу: Киев, ул. В. Беретти, 7.

Регистрация акционеров с 15:00.

Справки по телефонам: 225-13-03, 515-90-53.

Шепетівський філіал заводу "Радар" виробляє і продає:
- зварювальні напівавтомати
" ПУЛЬСАР "
для ремонту автомобіля

тел. в Києві /044/ 265-64-33
тел. в Шепетівці (03840) 5-10-16

Фабрика штучного хутра продає блок осушення повітря марки УОПБ 100/250. Продуктивність блоку осушення 250 м³/годину, вартість 998 т. крб. + ПДВ, 1990 року випуску.

Дніпропетровська обл., 322530, м. Жовті Води, вул. Заводська, 1,
Тел. (05652) 3-37-78, 3-37-39, факс 5-52-46.

ФІРМА «ЕСКОМ» ПРОПОНУЄ

ОПТОВІ ПАРТІЇ ПРОДУКТІВ І ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ

ТЕЛ.: (044) 228-18-18; 239-16-22.

ТЕКОМ

Всім, кому потрібна технологічна пара для різних цілей. Всім, в кого є проблеми з опаленням, звертайтесь на завод «ТЕКОМ»

Завод «ТЕКОМ» пропонує:

— котли парові серії Е-1,0—0,9 продуктивністю 1 т пари/год., робочим тиском пари 0,8 МПа. Котли можуть працювати на твердому паливі, мазуті чи природному газі.

Котли, які працюють на природному газі, завод виробляє в обмеженій кількості. В заміну їх завод опанував виробництво більш продуктивних і ефективних котлів Е-1,6—0,9 ГМН.

— котли парові серії Е-1,6—0,9 ГМН та Е-2,5—0,9 ГМ продуктивністю 1,6 т пари/год., робочим тиском пари 0,8 МПа. Котли можуть працювати і на природному газі, і на мазуті.

— водопідготовлювальні системи ВПУ—2,5. Установки призначені для пом'якшення води перед подачею її на живлення парових котлів. Продуктивність установки—2,5 куб. м/год.

— котли водогрійні КВГ-4,65—150 та КВГ-7,56—150, які призначені для центрального опалення. Потужність котлів 4,65 МВт та 7,65 МВт відповідно. Робочий тиск теплоносія (води) — 1,6 МПа. Температура води на виході з котла — 150 град. «С». Паливо — природний газ.

Для тих, кому потрібно вирішувати комплексні питання, пропонуємо транспортабельні котельні установки ТКУ — 0,7. Це пересувна котельна, яка виробляє і пару, і гарячу воду для опалення і водопостачання. Потужність установки — 0,7 МВт. Пальне — мазут або природний газ.

Для індивідуальних забудовників пропонуємо побутові водогрійні котли КС-ТГ-16 і КС-ТГ-30 потужністю 16 та 30 КВт. Котли можуть працювати на твердому паливі і природному газі.

Все це обладнання поставляється повністю вкомплектованим необхідними комплектуючими і готовим до монтажу.

Термін поставки — відразу після оплати.

Звертайтесь на завод «ТЕКОМ» і Ваші проблеми будуть вирішені.

Наша адреса: 258830, Україна, Черкаська область, м. Монастирище, завод «ТЕКОМ».

Телефони: (04746) 2-13-80, 2-17-46, 2-22-32, дод. 5-33.

Телетайп: 147448 «ТЕМП».

Телефакс: (04746) 2-23-07.

Телекс: 147021 «ТЕКОМ».

NIL

ТОРГОВОЕ АГЕНСТВО АО РАФ
реализует
МИКРОАВТОБУСЫ РАФ
с предпродажной подготовкой

Пассажирские - 22038 - 7 млн. 700 тыс.руб.
"Скорая помощь" 22031-01 - 8 млн. 000 тыс. руб.
"Реанимация" (под заказ) - 15 млн. руб.

Микроавтобус РАФ-22038
"Люкс" - 11 млн. руб.
"Суперлюкс" - 12,5 млн. руб.
Высокая крыша, салон с мягкой обивкой, два раскладных дивана, откидной столик, бар, вентиляционный люк, холодильник, аудио система, грузовой отсек

Грузовой РАФ-3311 - 7 млн. 100 тыс. руб.
Грузовой РАФ-3311 "Люкс" - 8 млн. 500 тыс. руб.
Имеет 4 пассажирских места, полезная нагрузка 900 кг.
Вариант Люкс - мягкий салон, раскладной диван, люк, бар.

Грузовой автомобиль РАФ-33111 - 6 млн. 600 тыс руб.
Имеет одно пассажирское место, полезная нагрузка 1000 кг.
Тент кузовной - 400 тыс. руб.

Организуем доставку покупателю в течение 10 раб. дней в пределах 2000 км. По ж.д. в контейнерах или крытых вагонах, срок отправки до 30 рабочих дней.
До границы Латвии за один автомобиль 300 тыс. рублей.

Поможем с конвертацией.
Приглашаем к сотрудничеству.

Адрес: LV-1050, Латвия, г.Рига, ул.Марсталю, д.12,
Телефон в Риге: (0132) 22-45-39, 22-75-17. Факс: (0132) 22-75-17
Телефон представителя в Москве: (095) 143-08-55

Жарт номера

З рубльової зони ми вийшли. Тепер би ще — з купонної.

Микола ЛЕВИЦЬКИЙ.
Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Коментар фейлетоніста

ЯК ЗІРВАТИ БАНК

Пригадуєте відомий фокус? Ілюзіоніст показує вам порожню долоню. Потім стискає руку в кулак і раптом починає витягати з нього кілометри різнобарвних стрічок. А ми, хоча й чудово розуміємо, що «тягнеться» все те не з порожнього кулака, а, принаймні, з рукава, все одно дивуємося: кра-си-во робить!

Проте минулися часи, коли дітлахи після відвідин цирку всі як один мріяли стати факірами. Тепер кожний від молочних зубів знає — треба бути бізнесменом.

І не з тих кооператорів-шашличників, котрі, ледь встигнувши з'явитися, відійшли у минуле, і навіть не брокерів, які теж якось на нашому грунті не прижилися, а, принаймні банкіром. Тим більше, що банків зараз з'явилося, мов грибів після рясного дощу. А заразом — і можливостей.

Приміром, заступник керуючого однієї з південних філій відомого державно-комерційного банку донедавна так полюбляв свою роботу, що вона була для нього мов хобі. Тому в позаробочий час працював за сумісництвом головним бухгалтером, а заразом і співвласником скромного приватного банку. А пам'ятаючи відому американську тезу, що щасливий лише той, хто максимально наблизив роботу до хобі, наш герой так і діяв. Тобто, безпосередньо відповідаючи за розподіл пільгових державних кредитів за основним місцем роботи, давав їх лише тим займникам, котрі згоджувалися половину суми одразу покласти на депозитний рахунок... отого самого приватного банку. Щоб далі наш банкір міг «перепродати» ці фактично дармові кредити вже за комерційними «цінами». Незаконний прибуток від такої діяльності склав не одну сотню мільйонів карбованців.

Ще один приклад, що його навели керівники управління боротьби з організованою злочинністю МВС Криму на недавньому брифінгу. Йдеться про банківську аферу, що вразила навіть бувалих у бувальцях. За безпосередньої співучасті керівництва кримської філії агропро[illegible] банку «Україна», використовуючи незабезпечені чеки, група сприт[illegible]ків спромоглася за раз вкрасти більше... двох мільярдів карбованців. У восьми заарештованих було вилучено 8 автомашин і 19 тисяч доларів США...

Чи не правда, вражає? Не сумою крадіжок. А тим, чого це раптом взагалі знадобилося банкірам красти. Адже сьогодні у банківській сфері це зовсім ні до чого. Супергіперінфляція і вельми «мудра» державна політика в цьому напрямку дають чимало можливостей зірвати банк на цілком законних підставах.

Приміром, непомітно «позичити» з поточного рахунку солідного клієнта кілька десятків мільйонів і місяць-другий «прокрутити» їх під шалені проценти на інших рахунках. А клієнт же і гадки не матиме, скільки на його «кревних» заробили. Чи, наприклад, доручає клієнт банку переказати певну кругленьку суму своєму постачальникові. Тут ліпше не поспішати це робити, а натомість певний час «прокрутити» ці гроші не без «навару». І хай клієнт потім дивується, чому це до установи, що на сусідній вулиці, гроші йдуть місяць, хай зазнає збитків чи зовсім збанкрутує — банкір залишиться при вигоді. А скільки «навароється» на грошах так званих громадських організацій? Які мільярди «викручуються» при розподілі пільгових державних кредитів? Чи хто колись над цим замислювався? Скільки трильйонів вже зароблено вмілою грою на різниці між ринковим та фіксованим курсом валюти, яку комусь дуже вигідно тримати без змін? А на операціях безготівка — готівка? Хто і коли рахував?! Та й хіба це можна підрахувати?!

А ми, як отой страус. Нічого не бачимо. А потім — смик голову з піску і гайда галасувати: «Ганьба! Геть позачиняти усі ці банки до бісової мами!»

А зачиняти саме і не треба. Пригадаймо лишень наш історичний досвід. Недавній. За біржами. Пам'ятаєте? Коли ми дивувалися, чому у нас за рік з'явилося більше бірж, ніж у всій Європі? А тепер скільки з них успішно працюють? Як і всюди — одиниці. Найсерйозніші, найпрофесійніші. І ніхто нікого не зачиняв. Просто держціни майже зрівнялися з ринковими і спекулювати дешевими державними товарами стало невигідно.

Зате страшенно вигідно нині спекулювати державними грошима.Символічними процентами державних кредитів. «Безплатними» мільярдами на поточних рахунках організацій та особистих — громадян. Вловлюєте?

І боронь Боже, не треба нікого зачиняти. Слід лише не забувати отого фокусника, котрий навряд чи щось би витягнув з порожнього кулака, коли б не мав би звідки насправді «тягнути».

І це, між іншим, однаковою мірою стосується як кольорових стрічок, так і мільярдів карбованців.

Доки ми цього не збагнемо, поки чітко не розмежуємо державне і приватно-комерційне, не матимемо ні могутньої держави, ані розвиненої комерції. Бо замість класичної формули товар — гроші — товар і надалі діятиме цілком наша схема збагачення: гроші — гроші — гроші. Де у першому випадку — гроші державні, потім — на рахунку комерційної структури і, зрештою, — у чиїйсь приватній кишені.

Тимофій ПРОКОПЕНКО.

Сімферополь.

Репліка

ЗАЧАРУВАЛИ ПЕЧАТКОЮ

Херсонська міліція розшукує штаб-квартиру малого приватного підприємства «Оріяна» і його господаря Геннадія Савченка. Однак, незважаючи на наявність конкретної адреси, реєстраційних документів у відповідних органах місцевої влади, зробити це непросто.

Ілюзорна «Оріяна» пожартувала з людьми , уклавши договори на телефонізацію квартир з усіма, хто захотів скористатися її послугами. Наприклад, ще навесні нинішнього року херсонець Г. Борзенко віддав представникові таємничого МП 40 тисяч карбованців на установку телефона. Звісна річ, клієнта ошукали. А підприємство мало солідний вигляд: і печатка, і квитанція про попередню оплату послуги — все в ажурі. Фірма, одне слово.

Зазначені у договорі роботи на зразок «монтаж устаткування телефонного зв'язку» — звичайнісінька фікція. Адже використати для телефонізації квартир малу військову автоматичну станцію (вона фігурує в документах «Оріяни») можуть хіба що необізнані люди чи зловмисники.

Останнім часом у Херсоні зарясніли оголошення про надання різними конторами дефіцитних послуг. Чимало мешканців, зачарованих зовнішнім блиском (короткий термін виконання замовлень, вишукані манери спілкування з клієнтами, жодних обмежень і запитань), ризикують назавжди розлучитися зі значними сумами. Недавно зробив громадянам сюрприз і кооператив «Монтажник», оголосивши про свій намір формувати групи людей для роботи у ФРН. Ті, хто встиг віддати по 80—90 доларів лише за оформлення, тепер звертаються по допомогу до міліції. Є від чого схопитися за голову! Майже 900 паспортів громадян, зданих кооперативу, були випадково знайдені на смітнику у Таврійському мікрорайоні...

Та суть проблеми, мабуть, в іншому. Райвиконкоми реєструють новоявлених комерсантів і забувають про контроль за їхньою діяльністю. Доходить до абсурду. У Придніпровському парку якийсь громадянин за 1000 купонів демонстрував дивовижний фіолетовий язик свого собаки екзотичної китайської породи. Коли його запитували, що це за фокус, той відповідав: «Маю на це документ. З печаткою».

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

Розбудовче

ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА

Лейтенант прикордонних військ Журило, примруживши очі від золотавого осіннього сонця, захоплено дивився на велич природної краси. Червоне, руде, жовте переважало у вбранні дерев, надаючи довкіллю особливої привабливості та святковості. І немов доповнюючи осіннє різноманіття кольорів, на західному боці кордону коло митниці вишикувалася нескінченна низка найновіших та найдорожчих лимузинів, зібраних з усього світу. Вони вабили вишуканими кольорами, палахкотіли відблисками сонця від хрому та нікелю, вражали незбагненними примхами дизайну.

— Ти диви, — звернувся лейтенант до старшого прапорщика Качана, показуючи на автомобільну «пробку», — таки пішов, нарешті, на Захід наш урожай! Не забарився. Великий врожай України-93! А ти казав, що все покрадено і нам уже й продати нічого.

— Та ніби ж усе повивозили, — виправдовувався Качан, — а тут, дякуючи Богові, несподіванка — врожай! Ні, що не кажи, а ще не вмерла Україна!

— Так, так, прапорщику, ненька Україна й справді невмируща попри все, що з нею коять рідні синочки. А тепер — гайда на чергування! Може, й нам поталанить зрізати серпочком скількись там «зелененьких»? Адже ж врожай який нині?! Який врожай?!

Юрій БОЛЬШАК.

Міні-проза

ОГОЛОШЕННЯ...

— Алло... Добрий день.

— І вам добрий.

— Це ви продаєте цуценя німецького дога з чудовим родоводом?

— Так.

— А як це сталося, що цуценя німецького дога походить від чемпіона Угорщини?

— На міжнародній собачій виставці моя сука погуляла з чемпіоном Угорщини.

— А з якого виду спорту той чемпіон: швидкісного бігу на ковзанах, плавання, стрибків із жердиною?

— Ви що?.. Того?.. Це ж спорт для людей! А він чемпіон з собачого багатоборства.

— Он воно що! А скільки ви правите за таке елітне цуценя?

— Двісті доларів.

— Ого! Тільки... Не бачу логіки. Чому саме долари США, а не німецькі марки чи угорські форинти?

— Мені долари потрібні.

— Звичайно. Долари усім потрібні. Втім, це справа ваша. А той... високий родовід чимось підтверджений?

— Документ є. Можете почитати. Якщо треба, зніму копію і завірю у нотаріуса.

— Марна справа. Не вмію читати по-собачому.

— Слухайте... Ви збираєтеся купити чи кепкуєте?

— Збираюся. Давно. От тільки...

— Що — тільки?

— Доларів шкода, яких у мене нема і ніколи не було. Та й чим я того чемпіонського нащадка годуватиму, коли не маю змоги навіть собі м'яса купити?..

Феодосій ЛУЗАН.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311221.

1, 3, 4, 5, 6, 8, — сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».